

BESLUT ENLIGT 58 § OCH 58 D § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster (58 §)

Regionförvaltningsverket förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus inom kommunernas områden i landskapen Egentliga Finland och Satakunta och i vilka det deltar fler än 20 (tjugo) personer.

Förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för kunder och deltagare (58 d §)

Regionförvaltningsverket förpliktar med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar de aktörer som avses i 58 d § 5 momentet att ordna användningen av sådana utrymmen i kommunernas områden i landskapen Egentliga Finland och Satakunta som avses i 3 momentet och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse på så sätt att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

De i detta beslut avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är enligt 1 momentet följande:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare;**
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt;**

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Med lokalerna enligt punkt 3 ovan avses utrymmen där det bedrivs idrotts- eller sportverksamhet som avses nedan i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses nedan i 2–6 punkten:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,**
 - 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,**
 - 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,**
 - 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,**
 - 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,**
 - 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.**
- Beslutet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:**

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland;**
- 2) enskilda näringsidkare;**
- 3) kommuner och samkommuner;**
- 4) religionssamfund;**
- 5) offentligrättsliga inrättningar.**

Förordnandet gäller inte läroanstaltens verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Giltighetstid

Beslutet är i kraft 10.12.2021–31.12.2021.

Upphävande av beslut

Det här beslutet upphäver Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands tidigare beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar LSAVI/12282/2021/ 15.11.2021 och LSAVI/12283/2021/ 19.11.2021 och som gällde restriktioner för Egentliga Finland och Satakunta.

Motivering

Riksomfattande styrning och det epidemiologiska läget

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser.

Vid närkontakter kan corona också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusets dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade 1.12.2021 styrbrevet Åtgärder som ska införas i områdena på grund av det förändrade epidemiläget (VN/31452/2021). I brevet konstateras det att enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin ska prövningen av nödbromsmekanismen inledas när de regionala och lokala åtgärderna inte är tillräckliga för att hantera en epidemiologisk eller medicinsk situation. Enligt brevet har epidemiläget i Finland försämrats avsevärt, och epidemin fortsätter att sprida sig snabbt bland de som inte är vaccinerade. Under den senaste månaden har också belastningen på sjukhusvården ökat. Vaccinationstäckningen är nu 80 procent, men enbart detta räcker inte för att epidemin ska börja avta. Eftersom läget har försämrats i flera områden krävs det också andra åtgärder för att minska smittfallen.

Den 29 november 2021 har Institutet för hälsa och välfärd utifrån bedömningen av vaccinationstäckningens effekt och bedömningen av konsekvenserna av epidemiläget sett över sin rekommendation om användningen av modellen för bedömning av riskpotentialen. Modellen innehåller medicinska och epidemiologiska expertbedömningar av olika verksamheters smittorisk, riskernas sannolikhet och möjligheten att de realiserar samt av möjligheterna att förebygga riskerna. I modellen nämns inte alla situationer som kan uppstå, men den fungerar som ett verktyg som kan användas av de regionala och lokala myndigheterna för att identifiera eventuella risker i olika situationer och evenemang. I brevet konstateras att ministeriets rekommendationer inte är juridiskt bindande, utan myndigheterna fattar besluten själva.

I styrbrevet konstateras det att aktörerna också i fortsättningen har möjlighet att ta i bruk det s.k. coronapasset som en alternativ hälsosäkerhetsåtgärd. Genom att använda coronapasset kan man bidra till att åtgärderna riktas på ett ändamålsenligt sätt och betydligt minska restriktionernas negativa konsekvenser för aktörerna, vilket betyder att man har möjlighet att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna. Dessa omständigheter ska beaktas i den effektivitets- och konsekvensbedömning som ligger till grund för beslutsprövningen.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Utlåtanden i ärendet har begärts av Egentliga Finlands och Satakunta sjukvårdsdistrikt

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 7.12.2021 gett ett utlåtande, enligt vilket Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har bett om en bedömning särskilt av följande:

1. Bör regionförvaltningsverket ändra beslutet fattat med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar på så sätt att den övre gränsen för antalet personer sänks från 50 till exempelvis 20? Motivering till bedömningen.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den första frågan konstaterat att antalet covid-19-fall i Egentliga Finland nu är som störst under hela pandemin. Incidensen av konstaterade fall per 100 000 invånare inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt var under de senaste 14 dyggen 297,8. Det tas nu många coronatest, nästan 2 000 per dag. Procentandelen positiva test är hög, 9,7%. Det är uppenbart att det finns fall även utöver de testade fallen.

Största delen av fallen konstateras i familjer och inom den närmaste kretsen (släktingar, vänner). Belastningen på den specialiserade sjukvården har hållit sig kvar på en rätt hög nivå: inom ÅUCS vårdas nu 11 patienter på bäddavdelningar och färre än 5 patienter på intensivvårdsavdelning. På hälsovårdscentralernas bäddavdelningar fanns det under vecka 48 27 patienter, vilket är det största antalet under hela pandemin. Belastningen på intensivvårdsavdelningen har varierat, och när antalet personer som behöver sjukhusvård fortsätter ligga på en hög nivå finns det fortfarande en risk för en kritisk överbelastning av intensivvården. Dödsfallen har ökat; från och med vecka 48 har antalet dödsfall varit 1–5 per vecka.

36,9 % av fallen i Egentliga Finland finns i åldersgruppen 0–14 år. Barnen, som för närvarande i huvudsak är ovaccinerade, utgör en kraftigt ökad andel av smittfallen. Lägesbilden över coronavirusets RNA-mängd i avloppsvattnet, som uppföljningen av avloppsvattnet ger, är oberoende av befolkningens testaktivitet och stöder andra epidemiparametrar. Övervakningen av avloppsvatten visar att mängden av coronavirusets RNA har ökat kraftigt, även om mängden varierar från vecka till vecka. För närvarande är trenden nedåtgående.

Vaccinationerna har framskridit väl i området, och vaccinationstäckningen bland personer över 12 år som har fått en andra dos vaccin är nu 83,8 %. Även vaccinationstäckningen av den

3:e dosen håller på att öka. Risken för att ovaccinerade ska insjukna i covid är sex gånger högre än för de dubbelvaccinerade och 20 gånger högre än de som är vaccinerade tre gånger. 50–75 % av dem som får specialiserad sjukvård är ovaccinerade och av dem som får intensivvård är ca 90 % ovaccinerade. Risken för att bli inlagd för specialiserad sjukvård är för ovaccinerade 13 gånger större än för de dubbelvaccinerade. Det finns fortfarande fickor av ovaccinerade geografiskt i norra delen av landskapet och befolkningsmässigt bland dem som talar andra språk än finska eller svenska. Även barn under 12 år är ovaccinerade och för närvarande en av de största motorerna för epidemin i regionen.

I Egentliga Finland har det konstaterats fyra fall av omikronvarianten. Enligt preliminära uppgifter från andra länder är variantens spridningsförmåga större än deltavariantens. Den regionala coronasamordningsgruppen konstaterade 7.12.2021 att området fortfarande uppfyller de kriterier för spridningsfasen som anges i SHM:s styrbrev.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt anser att en skärpning av sammankomstbegränsningarna inomhus till 20 personer i det nuvarande epidemiologiska läget, trots att vaccinationstäckningen är god, skulle öka avstånden i olika evenemang och lokaler och minska i synnerhet ovaccinerades kontakter med vaccinerade och med varandra. Det bör vara möjligt att delta i evenemangen med hjälp av ett coronapass.

2. Bör regionförvaltningsverket ändra beslutet som fattats med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar så att det också gäller evenemang som ordnas utomhus? Motivering till bedömningen. Om det är motiverat att fatta beslut som även gäller utomhus, vilken bör den övre gränsen för antalet personer vara? Motivering till bedömningen.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den andra frågan konstaterat att det enligt dess uppfattning också finns risk för smitta utomhus och att smittrisen är förhöjd om många människor samlas nära varandra och utan näs-munskydd. Den regionala

coronasamordningsgruppen har redan tidigare rekommenderat användning av näs-munskydd också utomhus, om säkra avstånd inte kan hållas. Enligt Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts uppfattning är det inte motiverat att fatta ett egentligt beslut enligt 58 d § så att det gäller utomhusutrymmen, utan distriktet anser att en stark munskyddsrekommendation är tillräcklig för att minska risken för smitta utomhus.

3. Gällande uppfyllande av kriterierna i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar, konstateras det inom sjukvårdsdistriktets område betydande smittkluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt? Medför detta enligt er bedömning en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom sjukvårdsdistriktets område? Regionförvaltningsverket ber att läget beskrivs närmare till denna del. Dessutom ber vi er ta ställning till om dessa kluster konstateras endast i vissa kommuner eller också i större utsträckning i hela sjukvårdsdistriktet.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den tredje frågan konstaterat att det inom sjukvårdsdistriktets område konstateras betydande smittkluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt. Vecka 48 klarlades smittkällan i 68 procent av fallen. Oupplärade smittkluster konstateras inom hela sjukvårdsdistriktet. De största kända typerna av smittkällor är samma hushåll och den närmaste kretsen. Också smittfall bland elever har ökat betydligt. Under de senaste veckorna har 1600–1800 personer per vecka satts i karantän.

Kommunernas smittspårning är överbelastad, vilket lett till att allt färre smittkedjor kan klarläggas. Kommunerna har även brist på smittspårare. Det är svårt att få mer arbetskraft. Rekrytering av arbetskraft till spårningsarbete har lett till att annan service inom primärvården försämrats. Vi bedömer att smittkedjorna som inte kan spåras utgör en stor risk för omfattande spridning av nya smittor.

4. Är det enligt er bedömning uppenbart att de åtgärder som avses i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och andra redan vidtagna åtgärder inte är tillräckliga och är det nödvändigt att fatta

ett beslut enligt 58 d § på det sätt som avses i lagen för att förhindra spridningen av covid-19?

Motivering till bedömningen.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den fjärde frågan konstaterat att trots restaurangrestriktionerna i området och rekommendationerna om distansarbete, användning av näsmunskydd i folksamlingar och skolor, hälsosäker användning av hobbyutrymmen och allmänna anvisningar om hälsosäkerhet till befolkningen samt trots att 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande är i kraft, är antalet covid-19-fall i Egentliga Finland nu det högsta under hela pandemin, och hälsovården är överbelastad på alla nivåer. Med stöd av vad som anförts ovan bedömer Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt att det på det sätt som nämns i lagen är nödvändigt att fatta beslut enligt 58 d § för Egentliga Finlands område för att förhindra spridningen av covid-19. Beslutet bör vara i kraft till och med årsskiftet.

5. Beslutet som fattas med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan gälla följande utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse:

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Utrymmen enligt 58 g § 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar utan personbegränsning:

när idrotts- eller motionsverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten bedrivs i följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp, 4) nöjes- och temparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Vilka utrymmen bör ett eventuellt beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt sjukvårdsdistriktets bedömning gälla och på vilka grunder:

- o alla utrymmen enligt 58 d § eller
- o utrymmen rekommenderade enligt social- och hälsovårdsministeriets ovan beskrivna styrningsbrev VN/31452/2021 eller
- o vissa utrymmen enligt 58 d §, vilka?

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den femte frågan rekommenderat att Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland fattar ett beslut enligt 58 d § som gäller inom medlemskommunerna i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. Då ska användningen av utrymmena ordnas så att den smittrisk som närkontakt orsakar kan förebyggas. Denna begränsning skulle också ha effekt på situationer med måttlig smittrisk enligt THL:s riskpotentialtabell, bl.a. inom lagidrott och gruppmotion för vuxna.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt anser att utrymmen och verksamhet med hög och måttlig risk enligt THL:s riskbedömningstabell bör begränsas i det nuvarande epidemiologiska läget. Det är inte epidemiologiskt motiverat att särskilja en viss samlingslokal eller sammankomst från denna helhet, utan vi anser att ett beslut enligt 58 d § bör gälla alla de utrymmen och situationer som nämns i lagen. Enligt Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts uppfattning ska begränsningarna enligt 58 d § också gälla utrymmen som erbjuder lagidrott, kontaktgrenar och gruppmotion, med beaktande av att deltagarna och kunderna vistas samtidigt i lokalerna. Beslutet ska dock inte tillämpas på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privat- och familjelivet. Beslutet får inte heller hindra någon att utöva sin rätt att få lagstadgade tjänster. Med hjälp av införandet av coronapasset strävar man med restriktionerna efter att minska ovaccinerade personers kontakter och därmed minska risken för allvarliga sjukdomsfall. Aktörerna har möjlighet att ta i bruk coronapasset som en alternativ hälsosäkerhetsåtgärd. Genom att använda coronapasset kan man betydligt minska restriktionernas negativa konsekvenser för aktörerna och göra det möjligt att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna.

Till sist har regionförvaltningsverket frågat sjukvårdsdistriktet: "Om sjukvårdsdistriktet anser att det finns skäl att införa andra begränsningar som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet och som avses i lagen om smittsamma sjukdomar, ber regionförvaltningsverket sjukvårdsdistriktet att också ta ställning till dem i sitt utlåtande och huruvida de lagstadgade kriterierna för dem uppfylls."

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den sista icke-numrerade frågan konstaterat att Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt 7.12.2021 kommer att underrätta Transport- och kommunikationsverket om att kriterierna för ett beslut enligt 58 f § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls inom Egentliga Finlands område.

Satakunta sjukvårdsdistrikts utlåtande

Satakunta sjukvårdsdistrikt har 7.12.2021 gett sitt utlåtande och svarat på regionförvaltningsverkets frågor nedan. Utlåtandet har kompletterats 8.12.2021.

1. Bör regionförvaltningsverket ändra beslutet fattat med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar på så sätt att den övre gränsen för antalet personer sänks från femtio till exempelvis tjugo? Regionförvaltningsverket har även bett distriktet motivera bedömningen.

På den första frågan har Satakunta sjukvårdsdistrikt svarat att Satakunta regionala arbetsgrupp för bekämpning av smittsamma sjukdomar behandlade frågan vid ett möte 3.12.2021. Enligt regeringens kriterier för områden med samhällsspridning som trädde i kraft 15.11.2021 är Satakunta ett spridningsområde och uppfyller fem av sju kriterier för ett område med samhällsspridning. De faktiska kriterierna för spridningsområdet är i Satakunta följande:

- Incidensen över 14 dygn i Satakunta 22.11 - 5.12.2021 är enligt den egna noggranna uppföljningen 140 fall /100 000 invånare / 14 dygn. Ett kriterium för ett område med samhällsspridning är en incidens över 100. Incidensen har fortsatt att stiga efter mötet 3.12.2021 och incidensen är hög på många håll i Satakunta.
- Andelen positiva prov har vecka 47 stigit till 3,4 procent; på basis av Satadiagis egna prov till 4,4 procent. Gränsen för ett spridningsområde är 3,0–3,5 procent i de nya kriterierna.
- Social- och hälsovården eller en del av den är överbelastad: belastningen på den specialiserade sjukvården har jämnats ut, men det finns patienter både på bädd- och intensivvårdsavdelningarna och situationerna varierar snabbt. På intensivvårdsavdelning har det funnits 2–3 patienter under lång tid och den kritiska gränsen går vid fler än tre intensivvårdspatienter. Den avdelningsbelastning som covidpatienterna inom primärvården orsakar har lättat. Alla enheter inom primärvården

är kraftigt belastade av coronaåtgärder: av omfattande spårning och fler provtagningar och av vaccinationer.

- Vaccinationstäckningen ligger fortfarande på efterkälken med cirka två procent jämfört med genomsnittet i Finland, och regionalt finns det tydliga brister i vaccinationstäckningen särskilt bland personer under 35 år. I Satakunta förekommer omfattande massexponering, vars utredning försvåras av det övriga arbetet för att bekämpa epidemin.

Kriterierna för ett spridningsområde uppfylls inte i fråga om smittspårning och uppföljningen av avloppsvatten. Smittspårningen fungerar fortfarande rätt effektivt i Satakunta och fördröjningen har kunnat hållas kort. Ingen ökning har observerats i uppföljningen av avloppsvatten.

Ytterligare grunder är situationen i de omgivande landskapen, som är sämre än i Satakunta. Den höga incidensen där ökar risken för att situationen förvärras också i Satakunta. Den förestående julfestperioden och jultidens massevenemang (allsångsevenemang, julmarknader osv.) ökar risken för smitta särskilt bland ovaccinerade. ATTR strävar efter att agera i enlighet med den nationella riktlinjen och social- och hälsovårdsministeriets styrning 1.12.2021 i sina rekommendationer så att åtgärderna är förutseende och likvärdiga på regional nivå med målet att minska uttryckligen ovaccinerades nära kontakter, men försiktighetsåtgärderna och användningen av munskydd bör fortsätta också bland de vaccinerade med beaktande av den epidemiologiska situationen i Satakunta och social- och hälsovårdsministeriets styrbrev 1.12.2021 "Åtgärder som ska införas i områdena på grund av det förändrade epidemiläget" (VN/31452/2021). ATTR beslutade föreslå att regionförvaltningsverket fattar ett beslut enligt vilket tillställningar som ordnas inomhus för personer över 16 år begränsas till högst tjugo personer. Det föreslås att beslutet också ska gälla utomhustillställningar som ordnas i avgränsade områden. Dessa tillställningar kan dock ordnas om coronapasset används och försiktighetsåtgärder vidtas.

2. Bör regionförvaltningsverket ändra beslutet som fattats med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar så att det också gäller evenemang som ordnas utomhus? Dessutom har regionförvaltningsverket begärt en motivering till bedömningen. Om det är motiverat att fatta beslut också i fråga om utomhusutrymmen, vilket bör vara den övre gränsen för antalet personer i fråga om utomhusutrymmen? Regionförvaltningsverket har dessutom begärt en motivering till bedömningen.

Som svar på den andra frågan har Satakunta sjukvårdsdistrikt konstaterat att smittrisen är mindre utomhus än inomhus, men i avgränsade områden utomhus där det är svårt att hålla avstånd ökar risken för smitta. I dessa situationer gäller i Satakunta en regional munskyddsrekommendation. Frågan behandlades vid ATTR:s möte 3.12.2021 och mötet beslutade rekommendera att regionförvaltningsverket inför en begränsning i fråga om offentliga tillställningar som ordnas exempelvis på julmarknader eller idrottsläktare.

Det är möjligt att undvika restriktionen med coronapass. Användning av munskydd rekommenderas även om coronapasset tas i bruk.

3. Gällande uppfyllande av kriterierna i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstateras det inom sjukvårdsdistriktets område betydande smittkluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt? Medför detta enligt er bedömning en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom sjukvårdsdistriktets område? Regionförvaltningsverket ber att läget beskrivs närmare till denna del. Dessutom ber regionförvaltningsverket er ta ställning till om dessa kluster konstateras endast i vissa kommuner eller också i större utsträckning i hela sjukvårdsdistriktet.

Som svar på den tredje frågan konstaterar Satakunta sjukvårdsdistrikt att smittspårningen fortfarande har fungerat effektivt i Satakunta, men att det förekommer många situationer med massexponering och att det i området konstateras omfattande

smittkluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt. Vecka 48 klarlades smittkällan i 79 procent av fallen. Av de inhemska infektionerna konstaterades 45 procent hos dem som redan är i karantän. 92 procent av infektionerna kom från det egna sjukvårdsdistriktet och av dessa var 22 procent, dvs. 30 fall, utan smittkälla. Oupplösta smittkluster konstateras inom hela sjukvårdsdistriktet. Kommunens smittspårning är kraftigt överbelastad. Kommunen har brist på smittspårare och det är svårt att få mer arbetskraft. Rekrytering av arbetskraft till spårningsarbete har lett till att annan service inom primärvården försämrats. Enligt Satakunta sjukvårdsdistrikts bedömning utgör smittkedjorna som inte kan spåras en stor risk för omfattande spridning av nya smittor.

4. Är det enligt er bedömning uppenbart att de åtgärder som avses i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och andra redan vidtagna åtgärder inte är tillräckliga och är det nödvändigt att fatta ett beslut enligt 58 d § på det sätt som avses i lagen för att förhindra spridningen av covid-19? Regionförvaltningsverket ber er dessutom motivera bedömningen.

Som svar på den fjärde frågan konstaterar Satakunta sjukvårdsdistrikt att situationen i Satakunta tills vidare är bättre än i Egentliga Finland och att smittspårningen tack vare stora insatser har fått fungera. Vaccinationstäckningen är dock mindre i Satakunta. Social- och hälsovårdsministeriet har gett anvisningar om ett omfattande införande av begränsningsåtgärder inom alla spridningsområden i syfte att minska i synnerhet ovaccinerades kontakter. Också den regionala enhetligheten i anvisningarna, i och med att bägge områdena uppfyller kriterierna för ett spridningsområde, utgör en grund för att försvara 58 d §.

Trots att området omfattas av gällande restriktioner för restauranger och rekommendationer som gäller distansarbete, användning av näs-munskydd i folksamlingar och skolor, hälsosäker användning av hobbyutrymmen och allmänna anvisningar om hälsosäkerhet till befolkningen samt trots att 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande är i kraft i området, förekommer det fler covid-19-fall än

tidigare också inom Satakunta område och primärvården är mycket belastad. Med stöd av vad som anförts ovan bedömer Satakunta sjukvårdsdistrikt att det är motiverat att fatta ett beslut enligt 58 d § också inom Satakunta område på det sätt som nämns i lagen, i synnerhet när man strävar efter en regionalt enhetlig lösning. Beslutet bör vara i kraft till och med årsskiftet.

Satakunta distrikt vill dock påpeka att det vid smittspårningen i Satakunta inte har framkommit sådana lokala fynd som särskilt motiverar införandet av 58 d §. I enlighet med regeringens styrbrev krävs dock inte detta regionalt, utan målet är att minska i synnerhet de nära kontakterna mellan ovaccinerade. Användningen av vaccinpass får dock inte leda till att andra försiktighetsåtgärder försummas.

5. Beslutet som fattas med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan gälla följande utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,
- 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Utrymmen enligt 58 g § 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar utan personbegränsning:

- när idrotts- eller motionsverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten bedrivs i följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Vilka utrymmen bör ett eventuellt beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt sjukvårdsdistriktets bedömning gälla och på vilka grunder:

- alla utrymmen enligt 58 d §
- utrymmen rekommenderade enligt social- och hälsovårdsministeriets ovan beskrivna styrningsbrev VN/31452/2021 eller
- o vissa utrymmen enligt 58 d §, vilka?

Som svar på den femte frågan rekommenderar Satakunta sjukvårdsdistrikt, med stöd av det som tidigare nämnts, att Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland fattar ett beslut enligt 58 d § för Satakunta medlemskommuner. Då ska användningen av utrymmena ordnas så att den smittrisk som närkontakt orsakar kan förebyggas. Denna begränsning skulle också ha effekt på situationer

med måttlig smittrisk enligt THL:s riskpotentialtabell, bl.a. inom lagidrott och gruppmotion för vuxna.

Dessutom vill Satakunta sjukvårdsdistrikt lyfta fram att hobbyer för barn och unga (under 16 år och i synnerhet under 12 år) inte ska begränsas med stöd av 58 d §, eftersom t.ex. en begränsning av hobbyer i denna åldersgrupp anses vara skadligare än risken för covid-19-infektion – UKM:s gällande anvisningar ska dock följas och man ska sträva efter att vidta lämpliga försiktighetsåtgärder.

Satakunta sjukvårdsdistrikt anser att utrymmen och verksamhet med hög och måttlig risk enligt THL:s riskbedömningstabell bör begränsas i det nuvarande epidemiologiska läget. Det är inte epidemiologiskt motiverat att särskilja en viss samlingslokal eller sammankomst från denna helhet, utan sjukvårdsdistriktet anser att ett beslut enligt 58 d § bör gälla alla de utrymmen och situationer som nämns i lagen. Enligt Satakunta sjukvårdsdistrikts uppfattning ska begränsningarna enligt 58 d § också gälla utrymmen som erbjuder lagidrott, kontaktgrenar och gruppmotion, med beaktande av att deltagarna och kunderna samtidigt vistas i lokalerna. Beslutet ska dock inte tillämpas på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privat- och familjelivet. Beslutet får inte heller hindra någon att utöva sin rätt att få lagstadgade tjänster. Med hjälp av införandet av coronapasset strävar man med restriktionerna efter att minska ovaccinerade personers kontakter och därmed minska risken för allvarliga sjukdomsfall. Aktörerna har möjlighet att ta i bruk coronapasset som en alternativ hälsosäkerhetsåtgärd. Genom att använda coronapasset kan man betydligt minska restriktionernas negativa konsekvenser för aktörerna och göra det möjligt att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna.

Slutsatser och motivering

När restriktioner enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar införs är man tvungen att särskilt ingripa i näringsfriheten och mötesfriheten och på så sätt begränsa människors

grundläggande fri- och rättigheter. Grunderna för inskränkningar måste vara godtagbara och i linje med principerna om proportionalitet och ändamålsenlighet.

Enligt regionförvaltningsverkets bedömning finns det acceptabla grunder för begränsningarna som nu meddelas för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och för villkoren som ställs för användning av lokaler. Regionförvaltningsverket konstaterar att genom begränsningarna av offentliga tillställningar uppnås syftet med lagen om smittsamma sjukdomar, dvs. att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt de olägenheter som de orsakar människor och samhället. Lagens särskilda kriterier för ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls. Åtgärder enligt 58 c § och andra redan vidtagna åtgärder har i nuläget bedömts vara otillräckliga.

Regionförvaltningsverket konstaterar att med det här riktade beslutet begränsas de grundläggande fri- och rättigheterna i enlighet med proportionalitetsprincipen så lite som möjligt på basis av den regionala lägesbedömningen av epidemin. Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med begränsningarna av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus är att förhindra att läget försämras och på så sätt undvika långvariga restriktioner som i ännu större utsträckning skulle ingripa i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Regionförvaltningsverket konstaterar att under epidemin har man betonat att begränsningar som rör barn och unga ska komma i sista hand. Regionförvaltningsverket konstaterar att evenemangen som är föremål för de stränga begränsningarna av antalet deltagare enligt beslutet med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar i huvudsak riktar sig till den vuxna befolkningen. Det är inte heller fråga om sådan verksamhet i barnens vardag, såsom skola eller hobbyer, som det är särskilt viktigt att trygga.

Regionförvaltningsverket konstaterar vidare att det med hänsyn till det svåra epidemiläget är motiverat att införa en skyldighet gällande användning av lokaler enligt 58 d § också för sådana utrymmen där det exempelvis ordnas hobbyverksamhet för barn och unga.

Beslutet hindrar inte barns hobbyutövning, utan stöder ett hälsosäkert genomförande av den. För närvarande sprids smittan mycket bland barn. Regionförvaltningsverket anser att det är viktigt att man med åtgärder enligt 58 d § i stor omfattning i olika åldersgrupper försöker förhindra den smittrisk som närkontakter utgör så att man i fortsättningen kan trygga exempelvis barnens skolgång. Regionförvaltningsverket konstaterar att det inte är motiverat att i beslutet göra avgränsningar enligt åldersgrupp, utan beslutet kan som helhet bedömas vara nödvändigt och jämlikt.

Regionförvaltningsverket anser att kriterierna för att meddela föreläggandena enligt det här beslutet uppfylls på det sätt som avses i 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det är motiverat att fatta ett beslut med samma innehåll för bägge landskapen eftersom de utgör ett gemensamt pendlingsområde. Som helhet bedömt är regionförvaltningsverket av den uppfattningen att sjukvårdsdistriktens utlåtanden tillsammans stöder att beslutet ska ha samma innehåll för hela Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands verksamhetsområde.

Beslutet baserar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Regionförvaltningsverket konstaterar att med det här beslutet begränsas verksamheten bara till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigbedömningarna är nödvändigt för att förhindra spridningen av epidemin och trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet. Fördelarna med beslutet har bedömts vara fler än nackdelarna.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids inom hela det område som det här beslutet gäller.

Inriktning av beslutet

Med det här beslutet förbjuder regionförvaltningsverket med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus inom kommunerna i landskapen som det här beslutet gäller och i vilka det deltar fler än 20 (tjugo) personer.

Regionförvaltningsverket förpliktar dessutom med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar de aktörer som avses i 58 d § 5 momentet att ordna användningen av sådana utrymmen i kommunernas områden i landskapen Egentliga Finland och Satakunta som avses i 3 momentet och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse på så sätt att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet enligt 58 d § genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

De i detta beslut avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse är enligt 1 momentet följande:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare;
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen inomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt;
- 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Med lokalerna enligt punkt 3 ovan avses utrymmen där det bedrivs idrotts- eller sportverksamhet som avses nedan i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses nedan i 2–6 punkten:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Förordnandet enligt 58 d § förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland;
- 2) enskilda näringsidkare;
- 3) kommuner och samkommuner;
- 4) religionssamfund;
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Beslutet enligt 58 d § gäller inte läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Beslutet enligt 58 d § i lagen får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Aktörer som avses i beslutet enligt 58 d § ska dessutom beakta skyldigheten enligt 58 h § att utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställs i beslutet.

Beslutets avgränsning och giltighetstid

Effekten av begränsningarna syns med några veckors fördröjning. När beslutets längd övervägs måste man också beakta att den temporära 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för närvarande är i kraft till och med utgången av 2021. Regionförvaltningsverket anser också att det epidemiologiska läget kräver att beslutet snabbt träder i kraft.

Regionförvaltningsverket konstaterar att föreläggandena som införs med det här beslutet är i kraft under tiden 10.12.2021–31.12.2021. Föreläggandena upphävs genast när de inte längre bedöms vara nödvändiga.

Anvisningar om covidintyg

Verksamhetsarrangören kan i enlighet med 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar ta i bruk EU:s digitala covidintyg, dvs. det så kallade coronapasset, i utrymmen som avses i 58 i § 3 mom. som ett alternativ till restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Utrymmen som nämns i momentet är exempelvis utrymmen inomhus och utomhus som används för offentliga tillställningar samt gym och andra utrymmen inomhus som

används för idrott eller motion. Verksamhetsledaren ska då kräva att en kund eller deltagare som är 16 år eller äldre ska uppvisa covidintyg.

Enligt specialmotiveringen till 58 i § i regeringens proposition gällande regleringen av covidintyget (RP 131/2021) omfattas allmänna sammankomster inte av tillämpningsområdet för bestämmelsen.

I den plan som avses i 58 h § ska verksamhetsutövaren ange att den kräver att kunder och deltagare i verksamheten visar upp ett covidintyg.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 58 c, 58 d, 58 i-j, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besväransvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Mer information i ärendet fås vid behov av överdirektör Leena Räsänen, telefon 0295 017 385, och av direktör Heikki Mäki, telefon 0295 018 094.

Överdirektör Leena Räsänen

Direktör Heikki Mäki

Beslutet har undertecknats elektroniskt.

BILAGA Besvärсанvisning

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 31 december 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbplats.

Distribution Egentliga Finlands och Satakunta sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finlands och Satakunta sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverken i Egentliga Finland och Satakunta

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Prestationsavgift

Avgiftsfritt beslut